

FNBV FEDERALE NEUTRALE
BEROEPSVERENIGING
VERPLEEGKUNDIGEN

Geachte,

Naar aanleiding van uw onderstaande vraag kunnen wij u het volgende meegeven:

Welke zijn de handelingen die een "verzorgende" (oude titel voor zorgkundige) mag doen op een dienst medische beeldvorming ?

Mogen zij, onder rechtstreekse supervisie en in het zicht van een arts-radioloog en/of verpleegkundige medische beeldvorming: klassieke röntgenfoto's nemen (zonder contrast), steriel materiaal klaarleggen voor een onderzoek door de radioloog ?

Dirk Dhont
Hoofdverpleegkundige Medische Beeldvorming A.Z. Jan Palfijn Gent A.V.
09/2651422
0472/705136
dirk.dhont@janpalfijngent.be

Wetgeving

Alle handelingen die een zorgkundige mag verrichten staan genoteerd in het **Koninklijk besluit tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die de zorgkundigen mogen uitvoeren en de voorwaarden waaronder de zorgkundigen deze handelingen mogen stellen - 10 augustus 2001**, bijgevoegd in bijlage.

Verdere info staat vermeld in de **Ministeriële Omzendbrief van 8 november 2006** (zie bijlage).

Het **FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu – DG2 Basisgezondheidszorg en Crisisbeheer – Dienst Gezondheidsberoepen**
Laatst aangepast: 15 mei 2007; 12:00 Auteur: Pieter Blondeel geeft volgende verdere verduidelijking rond

Uitoefening:

23. Welke zijn de activiteiten die een zorgkundige (onder toezicht van de verpleegkundige en binnen een gestructureerde equipe) kan/mag verrichten?

- Het observeren en signaleren bij de patiënt/resident van veranderingen op fysisch, psychisch en sociaal vlak binnen de context van de activiteiten van het dagelijks leven
- Het informeren en adviseren van de patiënt/resident en zijn familieconform het zorgplan, voor wat betreft de toegestane technische verstrekkingen
- Het bijstaan van de patiënt/resident en zijn omgeving in moeilijke momenten
- Mondzorg
- Het verwijderen en heraanbrengen van kousen ter preventie en/of behandeling van veneuze aandoeningen, met uitsluiting van compressietherapie met elastische verbanden
- Het observeren van het functioneren van de blaassonde en het signaleren van problemen
- Hygiënische verzorging van een geheelde stoma, zonder dat wondzorg noodzakelijk is
- De orale vochtinname van de patiënt/resident bewaken en het signaleren van problemen
- De patiënt/resident helpen bij inname van geneesmiddelen via orale weg, nadat het geneesmiddel door middel van een distributiesysteem, door een verpleegkundige of een apotheker werd klaargezet en gepersonaliseerd

- De vocht- en voedseltoediening bij een patiënt/resident langs orale weg helpen verrichten, uitgezonderd bij slikstoornissen en bij sondevoeding
- De patiënt/resident in een functionele houding brengen met technische hulpmiddelen en het toezicht hierop, conform het zorgplan
- Hygiënische verzorging van patiënten/residenten met een dysfunctie van de ADL, conform het zorgplan
- Vervoer van patiënten/residenten, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van lichamelijke letsels, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van infecties, conform het zorgplan
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van decubitusletsels, conform het zorgplan
- Het meten van de polsslag en de lichaamstemperatuur en het meedelen van de resultaten
- De patiënt/resident helpen bij niet steriele afname van excreties en secreties

24. Aan welke eisen moet de 'gestructureerde equipe' voldoen?

- Ze moet zodanig zijn opgesteld dat de verpleegkundigen toezicht kunnen uitoefenen op de activiteiten van de zorgkundigen.
- Ze moet de continuïteit en de kwaliteit van de zorg verzekeren.
- Ze organiseert het gezamenlijk patiëntenoverleg waarbij het zorgplan geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd wordt.
- Ze voert een samenwerkingsprocedure in tussen verpleegkundigen en zorgkundigen. De zorgkundigen rapporteren nog dezelfde dag aan de verpleegkundige die toezicht houdt op hun activiteiten.
- Ze krijgt permanente opleiding.

25. Wat betekent de term 'toezicht'?

- De verpleegkundige ziet erop toe dat de zorgverstrekking, de gezondheidsopvoeding en de logistieke activiteiten die hij aan de zorgkundige van de gestructureerde equipe heeft toevertrouwd, correct worden uitgevoerd.
- Het aantal zorgkundigen dat onder toezicht van een verpleegkundige werkt, hangt af van de personeelsnormen van de gestructureerde equipe, van de complexiteit van de zorg en van de stabiliteit van de toestand van de patiënten. Hiermee rekening houdend, is de fysieke aanwezigheid van de verpleegkundige bij de uitvoering van de activiteiten door de zorgkundige niet steeds vereist.
- De verpleegkundige moet bereikbaar zijn om de nodige informatie en ondersteuning te geven aan de zorgkundige.
- De zorgkundige moet de dag zelf verslag over zijn patiënt kunnen uitbrengen aan de verpleegkundige die over hem toezicht heeft.

26. Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Op welke manier dient een dergelijke toevertrouwing van deze activiteiten te gebeuren?

- De gestructureerde equipe moet een samenwerkingsprocedure invoeren tussen verpleegkundigen en zorgkundigen. Deze samenwerkingsprocedure kan bepalen op welke wijze dat de verpleegkundigen een opdracht kunnen toevertrouwen aan de zorgkundigen.
- Zorgkundigen mogen hun activiteiten enkel verrichten wanneer ze zijn toevertrouwd door een verpleegkundige. Verpleegkundigen kunnen die delegatie op elk moment beëindigen.
- Er zijn drie mogelijkheden om een opdracht aan zorgkundigen toe te vertrouwen. Dit kan ook in de samenwerkingsprocedure van de gestructureerde equipe opgenomen worden. De mogelijkheden om een opdracht toe te vertrouwen zijn: een mondeling geformuleerde opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige. een geschreven opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige. een permanente opdracht van de verpleegkundige aan de zorgkundige. (wat niet betekent dat er geen dagelijks verslag moet worden opgemaakt).
- Al deze door de verpleegkundige toevertrouwde opdrachten moeten in het verpleegkundig dossier genoteerd worden.
- Opgelet! Dit betekent dat bepaalde zorgkundigen bepaalde handelingen zullen mogen stellen, terwijl anderen dit niet zullen mogen. Het is dus niet zo dat eens men een registratie als zorgkundige bezit, men alle handelingen mag stellen die opgenomen werden in de lijst met verpleegkundige handelingen (KB van 12 januari 2006). De handelingen worden maar

toevertrouwd in die mate dat de verpleegkundige van oordeel is dat de zorgkundige hiervoor bekwaam is.

Echter indien de verpleegkundige van mening is dat zij daartoe bekwaam is kan ze bepaalde activiteiten delegeren tot nader order. Dit wil dus zeggen dat een bepaalde verzorgende soms meer mag doen dan een andere.

Advies:

Een zorgkundige mag enkel die handelingen verrichten die vermeld staan in het KB van 10 augustus 2001.

De zorgkundige mag geen verpleegkundige handelingen stellen die buiten dit bovenvermeld KB van 10 augustus 2001 vallen.

De zorgkundige mag bepaalde specifieke verpleegkundige handelingen uitvoeren die buiten de bevoegdheid van een zorgkundige vallen indien de zorgkundige **voor elk** van deze verpleegkundige technische handeling art 54bis heeft aangevraagd.

De opleiding voor verpleegkundige medische beeldvorming is een heel specifieke opleiding die op heden enkel mag uitgeoefend worden door personen die in deze opleiding geslaagd zijn.

De zorgkundige mag de door u vooropgestelde handelingen niet uitoefenen. Deze staan niet vermeld in het KB van de zorgkundigen.

**Met groeten van de juridische
werkgroep FNBV,**

Katrien Duthoo